

**Assignatura:** GEOGRAFIA HUMANA I DEMOGRAFIA

**Professors:** Joaquin Recaño & Montserrat Solsona (Gr.2)

**Codi:** 28693

**Cicle:** Segon

**Semestre:** Primer

**Núm. Crèdits:** 6

**Tipus:** TR

**Horari de classe:**

|      |       |                         |
|------|-------|-------------------------|
| Gr 2 | DI-Dc | 19.30-21.00 (M Solsona) |
| PA 2 | DI    | 17.00-18.00 (J Recaño)  |

**Despatx:** Centre d'Estudis Demogràfics

**Telèfon:** 93 581 30 60

**E-mail:** [jrecano@ced.uab.es](mailto:jrecano@ced.uab.es) / [msolsona@ced.uab.es](mailto:msolsona@ced.uab.es)

## **OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA**

L'objectiu bàsic de l'assignatura és introduir a l'alumnat als trets bàsics de l'estudi **QUANTITATIU, QUALITATIU I TERRITORIAL** de les poblacions, tant pel que fa a la **METODOLOGIA** de l'anàlisi demogràfica com pel que fa al **CONEIXEMENT** dels fenòmens demogràfics més generals: **CREIXEMENT I ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ, MORTALITAT, FECUNDITAT, MIGRACIONS I FAMÍLIA**, així com a la seva **DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL**.

Aquesta intenció general es pot descomposar en els següents objectius concrets:

- a) Coneixement de la metodologia bàsica d'anàlisi demogràfica.
- b) Comprensió dels processos de creixement de les poblacions.
- c) Comprensió dels mecanismes bàsics de comportament demogràfic dels individus.
- d) Analitzar les principals teories formulades sobre els diferents components demogràfics.
- e) Donar una visió de les tendències recents en els fenòmens demogràfics
- f) Plasmar territorialment les distribucions territorials del fenòmens demogràfics a escala mundial.

## **TEMARI**

### **Tema 1. Introducció**

Definició de la Demografia. Camp d'estudi i mètodes d'investigació

### **Tema 2. Elements generals per a l'anàlisi demogràfica**

Fonts de dades demogràfiques

Òptiques de anàlisi

Magnituds: stock i fluxos

L'estandardització indirecta

### **Tema 3. Poblament, creixement i estructura de la població**

La distribució territorial de la població: les formes de poblament

Formes de mesurar la concentració de la població

La mesura i components del creixement demogràfic

La teoria de la transició demogràfica

L'estructura de la població. Les piràmides de població

Els indicadors d'estructura

L'envelliment de la població. Causes i conseqüències.

#### **Tema 4. Anàlisi de la mortalitat**

Indicadors de la mortalitat

Les causes de mort

La taula de mortalitat i el càlcul de l'esperança de vida

La teoria de la transició epidemiològica i la teoria de la transició sanitària

La situació actual de la mortalitat

#### **Tema 5. Anàlisi de la fecunditat i de la nupcialitat**

Indicadors de natalitat i fecunditat

El concepte de reproducció de la població

Pautes i determinants de la fecunditat

Les pràctiques contraceptives i l'avortament

Aproximació a l'estudi de la nupcialitat, la cohabitació i la divorcialitat

Tendències actuals de la fecunditat, la nupcialitat i el divorci

#### **Tema 6. Migracions**

Aspectes conceptuals i metodològics: com mesurem les migracions

Indicadors bàsics

Interpretacions teòriques dels moviments migratoris

La història de les migracions

Els processos de migració interna

La població estrangera i els fluxos d'immigració de l'exterior

#### **Tema 7. Família**

Definicions i aspectes conceptuals

Tipologies familiars

Indicadors bàsics

L'emergència de noves formes de família: cohabitació i monoparentalitat

La teoria de la segona transició demogràfica

Formes familiars

#### **Tema 8: Temes emergents en la demografia.**

Salut sexual i reproductiva

Canvis de paradigma en la demografia

Les conferències de població

El futur de la població

### **AVALUACIÓ**

L'avaluació consta de dues parts. En primer lloc, una ressenya d'un llibre relacionat amb temes de caràcter demogràfic d'una llista bibliogràfica que es proporcionarà a començaments de curs. En segon lloc, la realització d'un examen, que constarà d'una part teòrica i d'algunes qüestions pràctiques desenvolupades al llarg del curs a partir d'un dossier d'exercicis de demografia. La ressenya pondera el 20 per cent de la nota final i l'examen el 80 per cent, encara que cal haver tret un mínim d'un 4 a l'examen per tal d'aprovar l'assignatura.

### **BIBLIOGRAFIA BÀSICA**

LIVI-BACCI, M. (1990) *Historia mínima de la población mundial*. Barcelona: Ariel.

LIVI-BACCI, M. (1993). *Introducción a la demografía*. Barcelona: Ariel.

PRESSAT, R. (1983). *El análisis demográfico..* Madrid: FCE.

PRESSAT, R. (1987). *Diccionario de demografía*. Barcelona: Oikos-Tau.

- PUYOL, R. (ed.) (1997). *Dinámica de la población en España*. Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX, Madrid: Síntesis.
- TAPINOS, G. (1988). *Elementos de demografía*. Madrid: Espasa Calpe.
- VALLIN, J. (1995). *La demografía*. Madrid, Alianza Editorial.
- VINUESA, J (editor); ZAMORA, F; GENOVA, R; SERANO, P; RECAÑO, J (1997). *Demografía. Análisis y proyecciones*, Madrid, Editorial Síntesis.